

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

A6-0250/2008

10.6.2008

JELENTÉS

a világról és a biztonságról
(2008/2030(INI))

Külügyi Bizottság

Előadó: Karl von Wogau

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	6
VÉLEMÉNY AZ IPARI, KUTATÁSI ÉS ENERGIAÜGYI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	6
A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE.....	6

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a világúrról és a biztonságról (2008/2030(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Tanács által 2003. december 12-én elfogadott, „Egy biztonságos Európa egy jobb világban” című európai biztonsági stratégiára,
  - tekintettel az Európai Tanács által 2003. december 12-én elfogadott, a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló EU-stratégiára,
  - tekintettel az európai úrpolitikáról szóló, 2007. május 22-i tanácsi állásfoglalásra,
  - tekintettel a Lisszaboni Szerződés által módosított, az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSz) és az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSz), valamint annak az úrpolitikára vonatkozó rendelkezéseire (az EUMSz 189. cikkére), az állandó és strukturált biztonsági és védelmi együttműködésre (az EUSz 42. cikke (6) bekezdésére és 46. cikkére, valamint a kapcsolódó jegyzőkönyvre) és a megerősített polgári együttműködésre (EUMSz 6. része, III. cím), csakúgy mint a szolidaritási záradékra (az EUSz 222. cikkére) és a kölcsönös segítségnyújtásról szóló rendelkezésekre egy tagállam vagy tagállamok ellen irányuló fegyveres támadás esetén (EUSz. 42. cikke (7) bekezdésére);
  - tekintettel az európai úrpolitika végrehajtására vonatkozó cselekvési tervről szóló 2004. január 29-i állásfoglalására¹,
  - tekintettel az Európai Biztonsági Stratégiáról szóló 2005. április 14-i állásfoglalására²,
  - tekintettel a világűr – beleértve a Holdat és más égitesteket – kutatása és felhasználása terén az államok tevékenységét szabályozó elvekről szóló 1967. évi szerződésre („Világűr-egyezmény”),
  - tekintettel az EU és Oroszország közötti úrpolitikai együttműködésre, amely keretében 2006-ban létrejött egy háromoldalú világűr-párbeszéd az Európai Bizottság, az Európai Űrügynökség és a Roscosmos (az orosz űrügynökség) között,
  - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
  - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére és az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság véleményére (A6-0250/2008),
- A. mivel az európai úrpolitika irányadó elveinek a világűrben fennálló veszélyektől való mentességnek, a világűrhez való biztonságosan fenntartható hozzáférésnek és a világűr

---

¹ HL C 96. E, 2005.4.21., 136. o.

² HL C 33. E, 2006.2.9., 580. o.

használatának kell lenni,

- B. mivel a különféle politikai és biztonsági kihívások, amelyekkel az Európai Unió növekvő mértékben szembesül, stratégiailag szükségessé tesznek egy önálló európai űrpolitikát,
- C. mivel az EU-tagállamok közös űrpolitikai megközelítésének hiánya túlzottan költséges programokat eredményez,
- D. mivel az európai biztonsági és védelmi politika (EBVP) keretében folyó válságkezelési műveletek az EU-tagállamok által működtetett űreszközök együttműködési képességének hiányától szenvednek,
- E. mivel az Európai Uniónak nincs biztonsági és védelmi célokra kifejlesztett, átfogó európai, űrbe telepített architektúrája,
- F. mivel az űrhajóhordozó eszközök új generációjának kifejlesztése körülbelül 15 évet vesz igénybe, és a jelenlegi generációt a következő 20 éven belül le kell cserélni,
- G. mivel az Amerikai Egyesült Államok, Oroszország, Japán és más, az űrutazásban a közelmúlt óta részt vevő országok, különösen Kína, India, Dél-Korea, Tajvan, Brazília, Izrael, Irán, Malajzia, Pakisztán, Dél-Afrika és Törökország gyorsan haladnak előre az űreszközök fejlesztésében,
- H. mivel az Európai Unió francia elnöksége 2008 második félévében az európai űrpolitika fejlesztését prioritásai egyikeként határozza meg,
- I. mivel az űrbe telepített architektúrának és az űreszközök fenntartható flottájának egyik legköltséghatékonyabb eleme a helyhez kötött (in situ) eszközöket felhasználó, pályán mozgó szervizelés,

Általános szempontok

1. megállapítja az Európai Unió biztonsága űrbéli dimenziójának jelentőségét, és az európai érdekek űrbéli védelméhez nélkülözhetetlen közös megközelítés szükségességét;
2. hangsúlyozza az űreszközök szükségességét az Európai Unió politikai és diplomáciai tevékenységének olyan független, megbízható és teljes információkra történő alapozása céljából, amelyek támogatják konfliktusmegelőzési politikáit, válságkezelési műveleteit és a globális biztonságot, különösképp a tömegpusztító fegyverek és szállítóeszközök elterjedésének nyomon követését, a nemzetközi szerződések betartásának ellenőrzését, a könnyű- és kézfegyverek transznacionális csempészetét, a létfontosságú infrastruktúrák és az Európai Unió határainak védelmét a természeti és ember által okozott katasztrófák és válságok esetén;
3. üdvözli az európai űrpolitika „Úrtanács” általi elfogadását a Bizottság és az Európai Űrügynökség közös közleménye, különösképp a biztonságról és a védelemről szóló

fejezet szerint, sajnálja viszont, hogy nem történt hivatkozás a világűr felfegyverzésének veszélyére a (2007. május 21-i 2007/C 136/01 tanácsi állásfoglalásban¹ említett) „nemzetközi kapcsolatokra vonatkozó stratégia kidolgozása során megfontolandó kérdésekben”; ajánlja ezért, hogy a felülvizsgált európai biztonsági stratégia vegye figyelembe ezt a politikát, és úgy véli, hogy a világűrrel kapcsolatos kérdésekre ki kell térni a biztonság- és védelempolitikáról szóló tervezett fehér könyvben;

4. tudomásul veszi az európai űrpolitika jogalapjának a Lisszaboni Szerződésbe való foglalását; üdvözli az Európai Parlament és a Tanács számára kínálgató lehetőséget, hogy a rendes jogalkotási eljárás keretében meghatározzák az európai űrprogram kidolgozásához szükséges intézkedéseket; felhívja a Bizottságot, hogy ezen intézkedésekkel kapcsolatosan nyújtson be megfelelő javaslatot a Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottsághoz, valamint a Tanácshoz, az európai űrügynökséggel való megfelelő kapcsolat kialakítására vonatkozó közleményével egyetemben; üdvözli továbbá a biztonsági és védelmi kérdések terén az állandó és strukturált együttműködés és a megerősített polgári együttműködés lehetőségeit;
5. ösztönzi az Európai Unió tagállamait, az Európai Űrügynökséget és a különféle érdekelteket, hogy nagyobb mértékben és jobban használják ki a létező nemzeti és nemzetközi űrrendszereket, és segítsék elő ezek kölcsönös kiegészíthetőségét; megjegyzi e tekintetben, hogy legalább a következő területeken szükséges a közös képességek kifejlesztése az EBVP számára: telekommunikáció, információkezelés, megfigyelés és navigáció; ajánlja ezen adatok megosztását és cseréjét az uniós hálózatközpontú műveleti architektúra („Network Centric Operations Architecture“) koncepcióval összhangban;
6. üdvözli a Nemzetközi Asztronautikai Akadémia és az Űrbiztonság Fejlődését Szolgáló Nemzetközi Társaság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az űrszemét tekintetében előmozdítsák a felszámolást, a megértést és az intézkedéseket;

Önálló fenyegetésértékelés

7. felhívja a tagállamokat, hogy vonják össze és osszák meg az EU önálló fenyegetésértékeléséhez szükséges térinformatikai hírszerzésüket;

Földmegfigyelés és felderítés

8. sürgeti az Európai Unió Műholdközpontjának (EUSC) teljes kifejlesztését, az abban rejlő lehetőségek teljes kihasználása érdekében; továbbá ajánlja az EUSC és az EU tagállamai közötti megállapodások sürgős megkötését, annak érdekében, hogy biztosítsák a rendelkezésre álló képanyagot az EBVP-műveletek és a haderőparancsnokok számára, eközben biztosítva a globális környezetvédelmi és biztonsági megfigyelés (GMES) megfigyelési kapacitásával és a származtatott biztonságról szóló információkkal való kiegészíthetőséget; ebben a tekintetben üdvözli az Európai Védelmi Ügynökség (EVÜ) és az Európai Unió Műholdközpontja által közösen működtetett harcászati képfeldolgozó állomás projektet;

---

¹ HL C 136., 2007.6.20., 1. o.

9. sürgeti az EU különböző típusú radarokhoz, optikai és időjárás-megfigyelő műholdakhoz és felderítő rendszerekhez (Helios, SAR-Lupe, TerraSAR-X, Rapid Eye, Cosmo-Skymed, Pleiades) hozzáféréssel rendelkező tagállamait, hogy tegyék azokat kompatibilissé; üdvözli a vezető EU-tagállamok közötti két- és többoldalú megállapodásokat (pl. SPOT, ORFEO, a Helios együttműködési keretrendszer, a schwerini megállapodás és a jövőbeli MUSIS); ajánlja a MUSIS-rendszer bevonását egy európai keretrendszerbe, valamint az uniós költségvetésből történő finanszírozását;
10. hangsúlyozza a GMES jelentőségét az Európai Unió külpolitikája, valamint biztonsági és védelmi politikája szempontjából; sürgeti egy működési költségvetési tétel létrehozását a GMES szolgáltatások fenntarthatóságának biztosítása érdekében, válaszként a felhasználói szükségletekre;

Navigáció – helymeghatározás – időmérés

11. kiemeli a Galileo szükségességét az önálló EBVP-műveletek, a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP), Európa saját biztonsága és az Unió stratégiai autonómiája szempontjából; megjegyzi, hogy különösen az államilag szabályozott szolgáltatása lesz nagy jelentőségű a navigáció, a helymeghatározás és az időmérés terén, nem utolsósorban a szükségtelen kockázatok elkerülése végett;
12. Megjegyzi, hogy Parlament és a Tanács első olvasatban megállapodott az európai műholdas rádió navigációs programok (EGNOS és Galileo) további végrehajtásáról, melynek értelmében a Közösség a rendszer tulajdonosa és a rendszer kiépítési szakasza teljes mértékben a közösségi költségvetésből kerül finanszírozásra;
13. Felhívja a figyelmet a 2008. április 23-án elfogadott állásfoglalására¹ és különösen arra, hogy az EGNOS és a Galileo programokat a jövőbeli európai űrprogram eredményei közé kell sorolni, illetve a programoknak a Galileo Intézményközi Pannellel (GIP) közösen történő irányítására, amely modellként szolgálhat az európai űrpolitika fejlesztéséhez;

Távközlés

14. kiemeli a biztonságos műholdas kommunikáció szükségességét az EBVP-műveletek (EU katonai állomány, EU főhadiszállások, mobil főhadiszállások) és az EU tagállamainak ENSZ, NATO vagy más hasonló szervezetek által történő bevetése szempontjából;
15. kéri az uniós tagországok rendelkezésére álló jelenlegi és jövőbeli műholdas távközlési rendszerek (pl. Skynet, Syracuse, Sicral, SATCOM Bw, Spainsat) kölcsönös együttműködtethetőségét a költségcsökkentés érdekében;
16. támogatja az Európai Bizottság és az EVÜ szoftverirányítású rádióra (software defined radio, SDR) vonatkozó, együttműködés keretében történő fejlesztését; megjegyzi, hogy

---

¹ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0167.

- az SDR hozzájárul majd a távközlési rendszerek földi szegmenseinek jobb együttműködtethetőségéhez;
17. javasolja, hogy a megtakarításokat az egyes nemzeti távközlési rendszereket támogató földi infrastruktúra közös használatával ériék el;

A világűr megfigyelése

18. támogatja egy európai űrfelügyeleti rendszer kialakítását, amely a világűr helyzetének tudatosításához vezet (beleértve például a GRAVES és a TIRA radarokat) az űrinfrastruktúra, az űrhulladék és lehetőleg az egyéb veszélyek ellenőrzése érdekében;

Műholdas korai előrejelző rendszer a ballisztikus rakéták ellen

19. helyteleníti, hogy az EU tagállamainak nincsen hozzáférése a ballisztikus rakéták világszerte történő indítását érintő azonnali adatokhoz; kifejezi ezért támogatását a ballisztikus rakéták indítása elleni műholdas korai előrejelző rendszerekre irányuló projektekkel kapcsolatban (mint például a francia „Spirale”); továbbá arra szólít fel, hogy a jövőbeni rendszerek által szerzett információkat valamennyi EU-tagállam rendelkezésére bocsátassák lakosságuk védelme és a lehetséges ellenintézkedések biztosítása érdekében; továbbá azért, hogy az Atomsorompó Szerződésnek való megfelelés ellenőrzését, valamint az EVBP műveleteinek céljait és Európa biztonsági érdekeinek biztosítását szolgálják;

Elektronikus felderítés

20. támogatja az elektronikus felderítés (elektronikus felderítés – például az Essaim – és kommunikációs felderítés) európai szintű megosztását;

Önálló hozzáférés a világűrhez és a nemzetközi környezet

21. támogatja az Európai Unió biztonságos, önálló és tartós hozzáférését a világűrhez, mint önálló fellépésének egyik előfeltételét;
22. ajánlja, hogy az európai nem kereskedelmi műholdakat lehetőleg Európa területéről indított európai űrhajóhordozó eszközök állítsák pályára, figyelembe véve az ellátás biztonságának, valamint az európai védelmi ipar ipari és technikai bázisa védelmének szempontjait;
23. rámutat, hogy szükség van a fejlesztési erőfeszítések növelésére a megerősített Ariane 5 hordozórakéta 2015 előtti elkészülte érdekében;
24. ajánlja az új európai hordozórakétákkal kapcsolatos hosszú távú stratégiai befektetések lehető leghamarabbi kezdeményezését a növekvő globális versennyel való lépéstartás érdekében; a költségvetés és a határidő szempontjából nagyobb mértékű fegyelmet kér a projektben;
25. javasolja, hogy pályán mozgó szervizelést hozzanak létre a világűrbe telepített műveleti eszközök élettartamának, tartósságának, rendelkezésre állásának és működési

hatékonyságának fokozására irányuló támogatás eszközeként, és egyúttal az eszköztelepítés és -karbantartás költségeinek csökkentése érdekében;

Kormányzás

26. egy erős, pilléreket átfogó, világűrre és biztonságra vonatkozó együttműködést szorgalmaz az összes érintett szereplő (azaz a Bizottság, a Tanács, az EVÜ és az Európai Unió Műholdközpontja) bevonásával az EBVP-vel kapcsolatos biztonságpolitika és adatbiztonság biztosítása érdekében;
27. kifejezetten ajánlja, hogy támogassák a megerősített EBVP keretében az űrbe telepített eszközök felhasználásával gyűjtött operatív adatokhoz való, az EU összes tagállama számára azonos hozzáférést;
28. javasolja, hogy a világűrrel kapcsolatos tevékenységek irányításának adminisztrációs és pénzügyi lehetőségeit az EVÜ dolgozza ki;

Finanszírozás

29. rámutat, hogy az EU költségvetése hozzávetőleg 5,25 milliárd euró összegű kiadásokra vállalt kötelezettséget a 2007–2013 közötti évekre a közös európai űrtevékenységekre, amely évente átlagosan 750 millió euró kiadást jelent ezen időszakban;
30. felhívja az Európai Uniót, hogy hozzon létre működési költségvetést az űrbe telepített eszközökre az EBVP és az európai biztonsági érdekek támogatása érdekében;
31. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az EU-tagállamok közötti koordináció hiánya a források szükségéhez vezet a tevékenységek szükségtelen duplázása miatt; ezért támogatja az EU tagállamai által közösen indítandó programokról szóló elképzelést, amely hosszú távon költségmegtakarítást biztosít;
32. továbbá megjegyzi, hogy az űrbe telepített eszközök beszerzésével, karbantartásával és működtetésével kapcsolatos közös európai megközelítés hiányából adódó költségek becsült értéke százmillió eurós nagyságrendű;
33. rámutat, hogy a tapasztalat szerint a nagyszabású közös projekteket nem lehet megfelelően irányítani, ha abban a tisztes hozam elvét alkalmazó 27 nemzeti költségvetési hatóság vesz részt; ezért határozottan javasolja, hogy e projekteket és programokat az EU költségvetéséből finanszírozzák;
34. megjegyzi, hogy a rendelkezésre álló szakmai becslések alapján a műholdas távközlés tekintetében az európai biztonsági és védelmi igényekre fordítandó beruházások mértékét és az Európai Unió földmegfigyelésre és a hírszerzésre – beleértve a híradástechnikai és elektronikus felderítést – szánt megfelelő kiadásait jelentősen növelni kell egy átfogó űrpolitika szükségleteinek és törekvéseinek való megfelelés érdekében;
35. úgy véli, hogy az Európai Uniónak, az Európai Űrügynökségnek, az EVÜ-nek és a tagállamoknak megbízható és megfelelő finanszírozást kell biztosítaniuk a tervezett

űrtevékenységek és a kapcsolódó kutatás számára; nagy jelentőséget tulajdonít az uniós költségvetésből való finanszírozásnak például a Galileo projekt esetében;

Az űrinfrastruktúra védelme

36. aláhúzza a stratégiai fontosságú, űrbe telepített eszközök, valamint a világűrbe jutást biztosító infrastruktúra, például a hordozórakéták és űrkikötők sebezhetőségét; ezért hangsúlyozza a földi telepítésű hadszíntéri rakétavédelem, a repülőgépek és az űrmegfigyelő rendszerek általi megfelelő védelmük szükségességét; továbbá támogatja az adatok nemzetközi partnerekkel történő megosztását abban az esetben, ha ellenséges hadművelet következtében a műholdak működésképtelenné válnak;
37. felhív a jövőbeli európai műholdas rendszerek sebezhetőségének csökkentésére zavarásbiztos, jelárnyékoló, pályán mozgó szervizelési, magas orbitális pályájú és multiorbitális konstellációjú architektúrák révén;
38. hangsúlyozza, hogy a védelmi intézkedéseknek teljesen összhangban kell lenniük a világűr békés felhasználására vonatkozó nemzetközi szabványokkal és a közösen meghozott átláthatósági és bizalomépítő intézkedésekkel (TCMB-k); kéri az EU tagállamait, hogy tárják fel a világűrbeli üzemeltetőkre vonatkozó, jogilag vagy politikailag kötelező erejű „közúti szabályok”, valamint egy űrforgalom-irányítási rendszer kidolgozásának lehetőségét;
39. hangsúlyozza, hogy az ebből fakadó sebezhetőségből adódóan a fejlett kommunikációt soha nem szabad teljes mértékben függővé tenni az űrbe telepített technológiáktól;

Az űrhasználat nemzetközi jogi szabályozása

40. megismétli az 1967. évi Világűr-egyezményben megfogalmazott, a világűr békés felhasználására vonatkozó elv fontosságát; ezért aggodalmát fejezi ki az űr jövőbeli lehetséges felfegyverzésével kapcsolatban;
41. nyomatékosan kéri, hogy az európai űrpolitika semmilyen körülmények között ne járuljon hozzá a világűr általános militarizálódásához és felfegyverzéséhez
42. felhív a világűr nem támadó jellegű hasznosításának szabályozására és védelmére irányuló nemzetközi jogi rendszer és a TCMB-k megerősítésére, elsősorban az ENSZ Világűrbizottságának (COPUOS) az űrhulladék csökkentéséről szóló iránymutatásai megszövegezésének keretén belül, amely összhangban van az Ügynökségek közötti Űrhulladék Bizottság iránymutatásaival, és az ENSZ leszerelési konferenciája által fejlesztett, a világűrben a fegyverkezési verseny megakadályozásáról szóló többoldalú megállapodással; továbbá felkéri az EU elnökségét, hogy kezdeményező módon képviselje az EU-t a COPUOS-ban; felhívja az uniós intézményeket, hogy mozdítsanak elő egy, a Világűr-egyezmény felülvizsgálatára irányuló konferenciát az egyezmény megerősítése és a hatályának az összes fegyver világűrbeli tilalmára történő kiterjesztése céljából;
43. felhív minden nemzetközi szereplőt arra, hogy tartózkodjon támadó berendezések

használatától az űrben; különös aggodalmának ad hangot a műholdak elleni pusztító erők felhasználása – mint amilyen a kínai műholdelhárító próba volt 2007 januárjában – , és a hulladék mennyiségének jelentős növekedéséből adódó űrbiztonságot érintő következmények miatt; ajánlja ezért a műholdas eszközök elleni fegyverhasználatot és a fegyverek űrbeli állomásoztatását tiltó, jogilag kötelező nemzetközi eszközök elfogadását;

44. felhív minden világűrhasználót műholdjainak, köztük katonai műholdjainak regisztrálására egy átláthatóságot elősegítő, bizalomépítő űrbiztonsági intézkedés keretében; támogatja a Tanács törekvéseit egy űrobjektumokra vonatkozó átfogó uniós magatartási kódex kidolgozására; kéri, hogy ezt a kódexet alakítsák át jogilag kötelező erejű eszközzé;
45. sürgeti az ENSZ-t és az EU-t, hogy vegyenek részt a műholdakat veszélyeztető űrhulladék csökkentésében és az űrhulladék elleni védelemben;

Transzatlanti együttműködés az űrpolitika és a rakétavédelem terén

46. sürgeti az Európai Uniót és a NATO-t, hogy kezdeményezzenek stratégiai párbeszédet az űrpolitikáról és a rakétavédelemről, mindazonáltal figyelembe véve a világűr békés felhasználásának elvével esetleg nem összeegyeztethető fellépések elkerülésének jogi köteleességét, különösképp a műholdas kommunikációs rendszerek, az űrfelügyeleti rendszerek és a ballisztikus rakéták elleni korai előrejelző rendszerek egymást kiegészítő jellege és együttműködtethetősége tekintetében, valamint az európai erőknek egy rakétavédelmi rendszer általi védelméről;
47. felhívja az Európai Uniót és az Amerikai Egyesült Államokat, hogy vegyenek részt az űreszközök használatáról szóló stratégiai párbeszédben, és vállaljanak globális vezető szerepet az ENSZ-ben és azon kívül annak biztosítása érdekében, hogy a világűrt csak békés politikákra tartják fenn;

Más nemzetközi együttműködés

48. üdvözli az EU és Oroszország közötti megerősített együttműködést az Európai Bizottság, az Európai Űrügynökség és a Roscosmos (az orosz űrügynökség) között 2006-ban létrehozott háromoldalú világűr-párbeszéd keretében, beleértve az űralkalmazásokat (műholdas navigáció, földmegfigyelés és műholdas kommunikáció), valamint a világűrbe jutást (űrhajóhordozó eszközök és jövőbeli űrszállító rendszerek);

o

o o

49. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Űrügynökségnek, a tagállamok parlamentjeinek, valamint az ENSZ, a NATO és az EBESZ főtitkárainak.

INDOKOLÁS

1. Bevezetés

A **2003. évi európai biztonsági stratégia a biztonság szélesebb fogalmából indul ki.** A stratégiából eredő feladatok felölelik a békefenntartó műveleteket, a kritikus infrastruktúrák és közös külső határaink védelmét, a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozását és a szerződések betartásának ellenőrzését.

E kihívások kezelésének képessége a műholdas rendszerek rendelkezésre állásától függ és a jövőben még inkább ettől fog függeni. E területen a képességekben megmutatkozó hiányosságok megszüntetése érdekében az előadó szoros együttműködést javasol az űrtechnológiák közös európai rendszerének kialakításában.

2. Európai űrpolitika

A jelentés üdvözli, hogy a Tanács az Európai Bizottság és az Európai Űrügynökség (ESA) közös közleményében javasoltak szerint – különös tekintettel a biztonságról és védelemről szóló fejezetre – elfogadta az **európai űrpolitikát (ESP)**.

Felkéri a Tanácsot, hogy az **európai biztonsági stratégia végrehajtásáról szóló fehér könyvben** említse meg az európai űrpolitikát.

Emellett a **Lisszaboni Szerződés** megteremti az európai űrpolitika jogalapját, valamint az állandó és strukturált biztonsági és védelmi együttműködés, továbbá a megerősített polgári együttműködés lehetőségét.

3. Műholdas rendszerek

A **földmegfigyelési és felderítő, távközlési, navigációs, helymeghatározó és időmérő** műholdas rendszerek a „szemei és fülei” azoknak, akik ilyeneket birtokolnak. E rendszerek lehetnek katonai és polgári jellegűek.

Ezért **létfontosságú az EU országai számára, hogy az EBVP és KKBP** döntéshozóinak megfelelő tájékoztatása érdekében **hozzáférjenek az ilyen rendszereken keresztül szerzett információkhoz.** Mivel messzemenőig elismert, hogy az űrbe telepített eszközök elengedhetetlenek az EU válságkezelési műveleteihez, és alapvető eszközt kínálhatnak az EU-nak a tömegpusztító fegyverek elterjedése megakadályozásának nyomon követéséhez és a szerződések betartásának ellenőrzéséhez, bátorítani kell az EU tagállamait, az ESA-t és a különböző érdekelt feleket a meglévő nemzeti és multinacionális űrrendszerek optimális kihasználására és azok egymást kiegészítő jellegének erősítésére.

Ezek a képességek azonban „**Achilles-sarokká**” válhatnak, ha ellenséges államok vagy nem állami szereplők célkeresztjébe kerülnek, vagy egyszerűen űrhulladékkal ütköznek össze. Ezért ajánlott egy űrfelügyeleti rendszer kiépítése, amely képes jobb védelmet nyújtani az európai műholdaknak.

A **földmegfigyelés** állandó és nagy hatókörű felügyeletet tud biztosítani a folyamatosan frissülő helyzetmegfigyelés és domborzati feltérképezés számára. A **távközlési műholdak** (Satcom) gyakran az egyedüli hozzáférhető eszközök egy teljes körűen működő „információs lánc” létrehozásához. Felhasználhatók arra, hogy a távoli helyszínen gyűjtött információkat továbbítsák a központokba, valamint hogy terjesszék az információkat a helyszínen lévő különböző egységek között.

Mérlegelni lehet a kutatás, technológiai fejlesztés és gyártás **további európai szintű egységesítését és szabványosítását** mind a földmegfigyelés, mind pedig a Satcom területén. Ekképpen **elkerülhető a veszteségeket okozó párhuzamos munkavégzés, és megteremthető a méretgazdaságosság, ami további megtakarításokat eredményezhet.**

Ezenkívül az EBVP műveletei során előnyt lehet kovácsolni az EU tagállamai által működtetett űrbe telepített eszközök **magasabb szintű együttműködtethetőségéből.**

Az EU tagállamai több űrrendszert fejlesztettek ki biztonsági szükségleteik nemzeti alapon történő kielégítéséhez. Azonban a költségvetés adta korlátok és az együttműködtethetőség szükségessége egy **integráltabb európai megközelítés** mellett szólnak. Franciaország vezető szerepet játszik ebben a fejlődésben, és kétoldalú illetve többoldalú keretmegállapodásokat dolgoz ki az EU többi tagállamával (Németországgal, Olaszországgal, az Egyesült Királysággal és Spanyolországgal).

3.1. Földmegfigyelés és felderítés

Több ország már kifejlesztette vagy éppen fejleszti saját **földmegfigyelési (EO) rendszerét**: Franciaország (1986 óta a SPOT 1-gyel, amíg a Helios B és a Pleiades bevezetésre nem került), Olaszország (Cosmo-SkyMed), Németország (SAR-Lupe), Spanyolország (SEOSAT, az európai GMES-projekt – globális környezetvédelmi és biztonsági megfigyelés – keretében), Svédország (SVEA-projekt, még a fegyveres erők engedélyezésére várnak), Nagy-Britannia (Topsat). Némelyiket kettős felhasználásra tervezték, míg másokat úgy, hogy egynél több ország használhassa. Az EU tagállamai különböző típusú radarokat, optikai és időjárás-megfigyelő műholdakat kezelnek, a felderítő rendszereknek pedig biztosítaniuk kell ezek kompatibilitását.

Ezért az EU vezető országai közötti **két- és többoldalú megállapodásokat** az adófizetők pénzének megtakarítása eszközeként kifejezetten támogatni kell. Franciaország és Olaszország aláírta a „Torinói Megállapodást”, amely a két képesség egyesítésén alapul (optikai és radaros megfigyelés – ORFEO¹), és arra irányul, hogy kiegészítsék kölcsönös programjaikat. Ugyanilyen indítatásból 2002-ben Franciaország és Németország is kétoldalú megállapodást írt alá a SAR Lupe és a Helios II kapacitásainak cseréjéről (schwerini megállapodás). Az Európai Parlament pedig **támogathatná egy „európaizált” felderítő rendszer kialakítását, mint amilyen a tervezett jövőbeli MUSIS².**

¹ ORFEO – Optical and Radar Federated Earth Observation (egyesített optikai és radaros földmegfigyelés), francia-olasz megállapodás, amely magában foglalja a Cosmo-SkyMedet és a Pleiadest.

² MUSIS – Multinational Space-Based Imaging System for Surveillance (felügyeleti, felderítő és megfigyelő célú űrbe telepített multinacionális képalkotó rendszer) (BOC – Besoin Opérationnel Commun – dokumentum alapján)

Ami az Európai Unió EO-képességeit illeti, az **Európai Unió** Torrejon (Spanyolország) székhelyű **Műholdközpontja** (EUSC) mesterséges képalkotás alapján biztonsági elemzést nyújt az EBVP műveleteinek támogatása céljából, szabadon rendelkezésre álló és tagállami források felhasználásával. Az EUSC és az EU tagállamai közötti megállapodás megkötéséig – amely arra irányul, hogy biztosítsák a rendelkezésre álló képanyagot az EBVP-műveletek számára – az EUSC **nem használja ki teljesen ezt a potenciált**.

Végezetül pedig a **GMES** (globális környezetvédelmi és biztonsági megfigyelés), az Európai Bizottság által indított európai kezdeményezés célja az, hogy a polgári biztonság környezetvédelmi és humanitárius dimenziói számára nyújtson szolgáltatásokat, azonban közreműködik egyes leszerelési szerződések betartásának ellenőrzésében is. A GMES a földmegfigyelő műholdaktól kapott megfigyelési adatokra és földi információkra támaszkodik majd. Amint 2008-ban készen állnak az első szolgáltatások (térképezés, támogatás vészhelyzetek kezeléséhez és előrejelzéséhez), a GMES-nek **rendelkezésre kell állnia az EBVP műveletek támogatásához**, az EU költségvetésében pedig egy új költségvetési tételt kell létrehozni a működési költségekre.

Ezenkívül az uniós tagállamoknak össze kell vonniuk és meg kell osztaniuk az úrból nyert ismereteiket, nem csak az EBVP műveletek, hanem az **EU önálló fenyegetésértékelése** céljából is.

3.2. Távközlés

A katonai és biztonsági közösségek egyre nagyobb mértékben támaszkodnak kereskedelmi rendszerekre, amelyek nagyobb sávszélességet biztosítanak az összetett katonai rendszerek számára. **A biztonságos kommunikáció elengedhetetlen minden EBVP-művelet sikeréhez.** A jelenlegi katonai Satcom-architektúrák leginkább **két szolgáltatási szintből állnak: nem védett kommunikáció; és a szigorúan védett katonai adatátvitel. Európában csupán néhány ország fejlesztett ki magas biztonsági szintű képességet (a technológiai és költségvetési nehézségek miatt), ezek közül pedig kettő (Franciaország és az Egyesült Királyság) nukleáris hatalmak.** Az Egyesült Királyság saját Skynet rendszerét használja, amelynél a legutóbbi Skynet V verziót kettős felhasználásra tervezték. A francia fegyveres erők, miután a polgári műholdas platformot használták (Telecom-2), egy csak katonai felhasználású program mellett döntöttek (Syracuse III). **Olaszország és Spanyolország** saját katonai Satcom-rendszert fejlesztettek ki (SICRAL, illetve Spainsat). Emellett a **NATO** az összevont francia, olasz és brit képességeket választotta, hogy az első ügynevezett „**Satcom Post-2000**” architektúrát biztosítsa a kommunikációhoz. Végül pedig 2009-ben két új **német katonai műholdat** indítanak el (SatcomBw).

Az előadó azt kéri, hogy az **EU rendelkezésre álló jelenlegi és jövőbeli műholdas távközlési rendszerek kölcsönösen együttműködtethetők legyenek.** Ideális esetben a Satcom későbbi generációit a jelenleginél sokkal jobb együttműködés keretében kell elindítani és finanszírozni.

Emellett az Európai Bizottsággal együttműködve támogatást kell adni az Európai Védelmi Ügynökség **szoftveres rádiójának** folyamatos fejlesztése számára, biztosítva a távközlési rendszerek földi szegmenseinek teljes együttműködtethetőségét.

3.3 Navigáció – helymeghatározás – időmérés

Az Európai Közösség és az ESA közös kezdeményezése keretében Európa 2013-ra egy új globális navigációs műholdrendszert (GNSS) fog irányítani **Galileo** néven: ez egy 30 műholdból álló rendszer lesz, amely a megfelelő vevőkészülékkel rendelkező felhasználók számára rendkívül pontos helyzetmeghatározást biztosít. Az előadó üdvözlö az EU által 2007 novemberében elért kompromisszumot, és hangsúlyozza annak **szükségességét, hogy a Galileo teljes mértékben az önálló EBVP-műveletek** (különösen az államilag szabályozott szolgáltatásai) **rendelkezésére álljon.**

3.4 Műholdas korai előrejelző rendszer a ballisztikus rakéták ellen

Támogatni kell a ballisztikus rakéták indítása elleni korai előrejelző rendszerekre irányuló projekteket (például a francia Spirale-t). Amint rendelkezésre állnak az ezekkel kapcsolatos információk, azokat meg kell osztani valamennyi EU-tagállammal a jövőben.

3.5. Elektronikus felderítés

Ajánlott európai szinten kifejleszteni és megosztani az **elektronikus felderítést** (elektronikus hírszerzés – például a francia „Essaim” – és kommunikációs hírszerzés) az **EBVP-műveletek támogatása** érdekében.

4. Űrfelügyelet és az űrinfrastruktúra védelme

Jelenleg Európa nagyban függ az USA és Oroszország által optikai teleszkópokkal és radarral végzett **űrfelügyeletről** (azaz az űrobjektumok szisztematikus nyomon követéséről). Az ESA és az Európai Bizottság azonban párbeszédet kezdeményezett egy **európai űrfelügyeleti rendszer** lehetséges létrehozásáról, **amelynek célja az űrben uralkodó helyzet megállapítása.** A német TIRA és a francia GRAVES radarok részt vehetnek ebben a rendszerben.

Ez a tevékenység létfontosságú, ha az EU jobb **védelmet** kíván nyújtani **műholdjainak.** A veszélyeztetett stratégiai fontosságú, űrbe telepített eszközöket, valamint a világűrbe jutást biztosító **infrastruktúrát** megfelelően védeni kell. Javasoljuk, hogy a nemzetközi partnerek osszák meg egymás között az adatokat abban az esetben, ha ellenséges fellépés következtében működésképtelenné válnak egyes műholdak.

5. Önálló világűrbe jutás és a nemzetközi környezet

Az előadó megítélése szerint **az EU önálló fellépésének egyik feltétele, hogy az EU biztonságosan, önállóan és tartósan hozzáférhessen a világűrhez.** Ezért – figyelembe véve az ellátás biztonságát és az európai védelmi technológiafejlesztési és ipari bázis védelmét is – ajánlott, hogy az európai nem kereskedelmi műholdakat Európa területéről indított európai hordozók állítsák pályára. A lehető leghamarabb kezdeményezni kell az új európai hordozórakétákkal kapcsolatos hosszú távú stratégiai befektetéseket. Röviden tehát szükség van az **Ariane 5 hordozórakéta újraindítható motorral** történő megerősítésére

versenyelőnyének megőrzése érdekében.

6. Kormányzás

Létre kell hozni egy integrált európai, ürbe telepített architektúrát, amely egy pilléreket átfogó, erős együttműködési keretben működik, és ebbe bevonja az Európai Bizottságot, a Tanácsot, az Európai Védelmi Ügynökséget, az EUSC-t és az ESA-t. Egy megerősített EBVP-keretrendszerrel kell kidolgozni, hogy az ürbe telepített saját eszközök finanszírozására kevesebb lehetőséggel rendelkező **kis EU-tagállamok számára is hozzáférést biztosítsanak az operatív adatokhoz.**

7. Finanszírozás

Az előadó felszólítja az EU-t, hogy **biztosítson megbízható és megfelelő finanszírozást a tervezett ürtevékenységek számára**, továbbá az EBVP-t és az európai biztonsági érdekeket támogatva hozzon létre működési költségvetést az ürbe telepített eszközök által nyújtott szolgáltatásokra.

Az uniós tagállamok közötti koordináció elmaradása a források szűkösségéhez vezet, ezért az **EU tagállamainak közös programokat kell kezdeményezniük, amelyek hosszú távú költségmegtakarítást eredményeznek.** Megdöbbentő, hogy az ürbe telepített eszközök beszerzésével, karbantartásával és működtetésével kapcsolatos **közös európai megközelítés hiányából adódó költségek százmillió eurós nagyságrendűek.**

A **jövőbeli** biztonsági és védelmi célú **műholdas kapacitásokat**, mint például a MUSIS-t, az **EU költségvetéséből kell finanszírozni.**

8. Az ürhasználat nemzetközi jogi szabályozása

A jelentés aggályokat fogalmaz meg az **űr lehetséges felfegyverzésével** kapcsolatos kilátások miatt, és megismétli **a világűr békés felhasználására** vonatkozó elvek fontosságát, amelyeket az 1967. évi Világűr-egyezmény fogalmazott meg.

Emellett meg kell erősíteni a világűr nem támadó jellegű hasznosításának szabályozására és védelmére irányuló nemzetközi jogi rendszert, elsősorban az ENSZ Világűr-bizottsága (COPUOS) keretében, amely iránymutatásokat dolgoz ki az űrhulladék csökkentésére. A tevékenységeknek összhangban kell lenniük az Ügynökségek közötti Űrhulladék Bizottság és az ENSZ leszerelési konferenciájának tevékenységeivel, amelynek keretében jelenleg dolgozzák ki a világűrben a fegyverkezési verseny megakadályozásáról szóló többoldalú megállapodást (PAROS). Az EU elnökségének kezdeményezően kell képviselni az EU-t a fent említett **ENSZ-szervekben.**

Minden nemzetközi szereplőnek tartózkodnia kell attól, hogy támadó berendezéseket használjon az űrben, mint amilyen a riasztó mennyiségű űrhulladékot okozó kínai műholdelhárító próba volt 2007 januárjában. Az ENSZ-nek és az EU-nak tevélegesen részt kell venni a műholdakat veszélyeztető űrhulladék csökkentésében és az azzal szembeni védelemben.

A jelenlegi gyakorlat és kötelezettségeik ellenére **nem minden világűrhasználó regisztrálja műholdjait, köztük a katonai műholdakat.** Fenn kell tartani a regisztráció gyakorlatát, ami bizalomépítő űrbiztonsági intézkedésként szolgál. Emellett a Tanács arra törekszik, hogy egy átfogó uniós magatartási kódexet dolgozzon ki az űrobjektumokról, ami még biztonságosabbá teheti a műholdak pályáját.

9. Transzatlanti és más nemzetközi együttműködés az űrpolitikában

Miközben kifejezetten üdvözlendő az **EU és Oroszország** közötti megerősített együttműködés, amely az Európai Bizottság, az Európai Űrügynökség és a Roscosmos (az orosz űrügynökség) között 2006-ban létrehozott háromoldalú világűr-párbeszéd keretében jött létre, **az USA-val és a NATO-val folytatott együttműködésben lemaradás tapasztalható.**

Az előadó ezért felszólítja az EU-t és az USA-t, hogy kezdeményezzenek stratégiai párbeszédet az űrbe telepített eszközök használatáról.

Az előadó sürgeti az EU-t és a NATO-t, hogy kezdeményezzenek hasonló párbeszédet az űrpolitikáról és a rakétavédelemről – különös tekintettel a műholdas kommunikációs rendszerek, az űrfelügyeleti rendszerek és a ballisztikus rakéták elleni korai előrejelző rendszerek egymást kiegészítő jellege és együttműködtethetősége tekintetében –, valamint az európai erőknek egy rakétavédelmi rendszer általi védelméről.

30.5.2008

VÉLEMÉNY AZ IPARI, KUTATÁSI ÉS ENERGIAÜGYI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Külügyi Bizottság részére

a világúrról és a biztonságról
(2008/2030(INI))

a vélemény előadója: Romana Jordan Cizelj

JAVASLATOK

Az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság kéri a Külügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

- tekintettel a 2007. december 13-án Lisszabonban aláírt, az Európai Unióról szóló szerződést és az Európai Közösséget létrehozó szerződést módosító Lisszaboni Szerződésre, amely bevezeti a 172a. új cikket a kutatásról és technológiai fejlesztésről szóló részbe, ezáltal biztosítva az Unió számára egy európai űrpolitika létrehozásához szükséges jogalapot,

Általános szempontok

1. Elégedettségét fejezi ki amiatt, hogy az európai űrpolitikáról szóló 172a. cikk bekerült az Európai Unió működéséről szóló szerződésbe, és üdvözli az önmaga, valamint a Tanács számára adott lehetőséget arra vonatkozóan, hogy a rendes jogalkotási eljárás keretében meghatározhassák az európai űrprogram kialakításához szükséges intézkedéseket;
2. Kéri a Bizottságot, hogy nyújtson be egy ilyen intézkedésekre vonatkozó megfelelő javaslatot az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottsághoz, valamint a Tanácshoz, az Európai Űrügynökséggel való megfelelő kapcsolatok kialakítására vonatkozó közleménnyel együtt;

Navigáció – helymeghatározás

3. Megjegyzi, hogy Parlament és a Tanács első olvasatban megállapodott az európai műholdas rádió navigációs programok (EGNOS és Galileo) további végrehajtásáról, melynek értelmében a Közösség a rendszer tulajdonosa és a rendszer kiépítési szakasza

teljes mértékben a közösségi költségvetésből kerül finanszírozásra;

4. Felhívja a figyelmet a 2008. április 23-án elfogadott állásfoglalására¹ és különösen arra, hogy az EGNOS és a Galileo programokat a jövőbeli európai űrprogram eredményei közé kell sorolni, illetve a programoknak a Galileo Intézményközi Panellel (GIP) közösen történő irányítására, amely modellként szolgálhat az európai űrpolitika fejlesztéséhez.

---

¹ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0167.

A BIZOTTSÁGON BELÜLI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Elfogadás dátuma	28.5.2008
A zárószavazás eredménye	+: 50 -: 0 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Šarūnas Birutis, Jan Březina, Philippe Busquin, Jerzy Buzek, Jorgo Chatzimarkakis, Giles Chichester, Dragoș Florin David, Pilar del Castillo Vera, Lena Ek, Adam Gierek, Norbert Glante, Umberto Guidoni, András Gyürk, Fiona Hall, David Hammerstein, Erna Hennicot-Schoepges, Ján Hudacký, Romana Jordan Cizelj, Anne Laperrouze, Eugenijus Maldeikis, Eluned Morgan, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Atanas Papanicolas, Aldo Patriciello, Francisca Pleguezuelos Aguilar, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Paul Rübig, Andres Tarand, Patrizia Toia, Catherine Trautmann, Claude Turmes, Alejo Vidal-Quadras
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Gabriele Albertini, Alexander Alvaro, Ivo Belet, Manuel António dos Santos, Robert Goebbels, Satu Hassi, Herczog Edit, Pierre Pribetich, Bernhard Rapkay, Silvia-Adriana Ţicău, Lambert van Nistelrooij
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (178. cikk (2) bekezdés)	Emmanouil Angelakas, Nicolae Vlad Popa

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	3.6.2008
A zárószavazás eredménye	+: 43 -: 6 0: 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Monika Beňová, André Brie, Colm Burke, Philip Claeys, Véronique De Keyser, Hanna Foltyn-Kubicka, Georgios Georgiou, Bronisław Geremek, Maciej Marian Giertych, Ana Maria Gomes, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Maria Eleni Koppa, Helmut Kuhne, Willy Meyer Pleite, Philippe Morillon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Raimon Obiols i Germà, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Samuli Pohjamo, Raül Romeva i Rueda, Libor Rouček, Katrin Saks, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, István Szent-Iványi, Inese Vaidere, Ari Vatanen, Jan Marinus Wiersma, Luis Yañez-Barnuevo García, Zbigniew Zaleski, Josef Zieleniec
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Maria Badia i Cutchet, Giulietto Chiesa, Alexandra Dobolyi, Árpád Duka-Zólyomi, Evgeni Kirilov, Jaromír Kohlíček, Miloš Koterec, Doris Pack, Rihards Pīks, Jean Spautz, Karl von Wogau